
"Collectanea Franciscana", T. 83 (2013), nr 1–2 : [recenzja]

Hereditas Monasteriorum 4, 432-433

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ministrative forms of the fight against the Catholic Church in Lower Silesia after the Second World War, pp. 179-209; P. Nitecki, *Socio-political determinants of repressions against the Catholic clergy as evidenced by the murder of Father Jerzy Popiełuszko*, pp. 210-215. The volume ends with an index of geographical names, pp. 216-219, and index of people, pp. 220-226.

Marek DERWICH
Institute of History
University of Wrocław

„Collectanea franciscana”, 83, 2013, 1–2, ss. 367 [Periodicum cura Instituti
Historici Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum editum]

G. Rocca, *Tra Chiesa e Stato: la vita religiosa tra fine Ottocento e inizio Novecento*, s. 5–54, przedstawia panoramę zmian, jakie przeszedł na przełomie XIX i XX w. państwo i Kościół, oraz ich wpływ na rozwój życia zakonnego; R. J. Armstrong, „*Lex gratiae, lex sanctitatis*”: *Homage to a saint by a saint*, s. 55–105, analizuje dwa pierwsze akapity *Prologu do Żywotu św. Franciszka* autorstwa Bonawentury; S. Delmas, *Eudes Rigaud prédicateur*, s. 107–118, omawia i zestawia zachowane kazania Eugena Rigaud, sławnego, XIII-wiecznego arcybiskupa Rouen; V. Wagner, *The final judgment according to St. Lawrence of Brindisi*, s. 119–149, analizuje koncepcję Sądu Ostatecznego w świetle pism kapucyna św. Wawrzyńca z Brindisi (1559–1619); V. Criscuolo, *I cappucini a Rutigliano: quattrocento anni di storia (1612-2012)*, s. 151–180, przedstawia dzieje klasztoru kapucynów w Rutigliano (Apulia), fundowanego 2 IX 1602 r., oraz jego losy po kasacji 7 VII 1866 r.; S. Romanelli, *Insedimenti francescani femminili in Liguria nel secolo XIII*, s. 181–204, omawia początki późniejszych klarysek w Ligurii, w tym powstanie klasztorów: św. Katarzyny „in Lucoli” w Genui (1228), „S. Maria de Hermo” koło Sarzany (1244), św. Eustachego w Chiavari (1253), św. Klary w Sawonie (1264?), św. Małgorzaty w Costa di Granarolo koło Genui (1290) i św. Leonarda w Genui (1317); M. Reschigliani, *Santa Camilla Battista da Varano “scrittrice”*, s. 205–221, przedstawia postać kanonizowanej w 2010 r. klaryski Kamili Baptysty Varano (1458–1524) oraz omawia jej pisma.

W dziale Notae A. Horowski, *Elisabetta d’Ungheria nella predicazione medievale: note a margine del libro do Ottó Gecser*, s. 223–244, omawia i uzupełnia monografię O. Gecser, *The Feast and the Pulpit. Preachers, Sermons and the Cult of St. Elizabeth of Hungary, 1235–ca. 1500* (Medioevo Francese. Saggi, 15), Spoleto 2012, a B. de Armellada, *Ser y conocimiento en la metafísica de Escoto y Suárez (Un libro de W. Hoeres)*, s. 245–256 – monografię Waltera Hoeres, „*Gradatio entis: Sein als Teilhabe bei Duns Scotus und Franz Suárez*”, Hausenstamm bei Frankfurt 2012.

W dziale *Recensiones*, s. 257–336, znajdziemy różnej wielkości recenzje i noty poświęcone 56 publikacjom, głównie źródłowym. Z poloników znajdziemy tu krótkie recenzje z następujących prac: *Polska bibliografia franciszkańska 2003* (A. Horowski, s. 257); M. Olszewski, *Interpretation and Truth. A New Annotated Edition of Giles of Rome’s “De plurificatione possibilis intellectus”*, 2012 (A. Horowski, s. 266–267); T. Starzec, *Św. Franciszek z Asyżu i jego Reguła życia w pustelni*, 2011 (M. Miszczyński, s. 280–281), E. L. Martynów, *Karty mego życia: Służba kapucyńska w Polsce i na Ukrainie*, 2011 (A. Horowski, s. 320–321); K. Synowczyk, *Obecność ukryta na podstawie pism bł. Honorata Koźmińskiego*, 2012 (D. Kowalewski, s. 330–331).

Poza tym w tomie znajdziemy: B. Vadakkekara, *Chronicle. Select news of franciscan scientific activities in 2011*, s. 337–355; *Opera ad directionem missa mensibus ianuarii-maii 2013*, s. 357–362 (z licznymi polonikami); *Novità editoriali*, s. 363–364; *Indirizzi degli autori*, s. 365; *Abbreviationes frequentiores*, s. 366.

Marek DERWICH
Instytut Historyczny
Uniwersytet Wrocławski

Jean-François COTTIER, Daniel-Odon HUREL, Benoît-Michel TOCK (red.),
*Les personnes d'autorité en milieu régulier. Des origines de la vie régulière
au XVIIIe siècle. Actes du septième colloque international du CERCOR, Strasbourg,
18-20 juin 2009* (CERCOR: Congrégations, ordres religieux et sociétés, 22),
Saint-Étienne: Université de Saint-Étienne, 2012, ss. 472

Tom poświęcony jest ciekawemu, mało do tej pory poruszanemu, zagadnieniu różnych form sprawowania władzy w środowiskach zakonnych, zarówno poprzez dzierżenie określonych prawem godności i funkcji, jak i poprzez posiadanie odpowiedniego, niekoniecznie określonego prawem, „autorytetu”.

Po wstępie autorstwa J.-F. Cottiera i B.-M. Tocka, s. 7–10, w pierwszej części, poświęconej podstawom posiadania autorytetu i władzy (*Les fondements de l'autorité*), cytelnik znajdzie następujące prace: G. Melville, *Les fondements spirituels et juridiques de l'autorité dans la „vita religiosa” médiévale : approche comparative*, s. 13–25; F. J. Felten, „*Auctoritas – consilium – consensus*”. *Zur Einschränkung der Macht des Abtes im Mittelalter*, s. 27–46; J.-F. Cottier, *Autorité et figures d'autorité autour de la „Vita Anselmi” d'Eadmer de Cantorbéry*, s. 47–60; F. Cygler, „*Nos ergo, qui et sub unius magistri obedientia et sub unius capituli regimine sumus, [...]*”. *Personnes d'autorité et autorité dans l'ordre des frères prêcheurs au Moyen Âge*, s. 61–78; D.-O. Hurel, *La question de l'autorité et des personnes d'autorité dans le monachisme bénédictin à l'époque moderne*, s. 79–90; S. Mohasseb Saliba, *Les retombées de la réforme catholique tridentine sur l'exercice de l'autorité dans les milieux ecclésiastiques et monastiques maronites (XVIe–XIXe siècles)*, s. 91–103.

W części drugiej, poświęconej sprawowaniu władzy, także tej wynikającej z posiadanego „autorytetu” (*L'exercice de l'autorité*): V. Gazeau, *L'exercice et la représentation de l'autorité chez les abbés bénédictins – le dossier des abbés du Bec (1035-1150)*, s. 107–116; A. Grémois, *L'abbesse cistercienne entre l'ordre et l'ordinaire (France, fin XIIe-milieu du XIVe siècle)*, s. 117–130; B.-M. Tock, *La personne d'autorité dans les chartes du Nord de la France au XIIe siècle*, s. 131–140; S. A. Gomes, *Abbés et vie régulière dans l'abbaye d'Alcobaça (Portugal) au Moyen Âge : un bilan*, s. 141–153; Ch. Giros, *Les mutations de l'autorité dans les monastères du Mont-Athos aux XIVe-XVe siècles*, s. 155–163; I. Castro Pina, *Qui a le plus grand pouvoir ? Personnes d'autorité dans la congrégation des chanoines séculiers de Saint-Jean l'Évangéliste (Portugal, XVe siècle)*, s. 165–173; N. Maillard, *Les conditions de l'autorité du maître général de l'ordre des frères prêcheurs : le cas des provinces françaises au XVIIe siècle*, s. 175–186; P. Moracchini, *La pratique de la lettre d'obédience dans la famille franciscaine à l'époque moderne, à la lumière de l'itinéraire de sœur Charlotte Dupuis (ca 1602-1678), fondatrice du monastère des annonciades de Meulan*, s. 187–199; J.-L. Liez, *Le portrait*